

Sols una feyna fa bé,
 sols per ella té dalit,
 qu' es aná del carré al llit
 y aná del llit al carré.

De dijous á dijous

Jo pinyol dols, la nota aguda d' aquesta setmana, ja que 's conclouhen aquestas crónicas de l' un dijous á l' altre dijous, l' ha donada en Canalejas á Madrid, al analisar 'ls actes del Govern, per mor del debat sobres els suplicatoris presentats al Congrés, expressament pera processar als diputats republicans.

Aquest tenor... volém dir aquest diputat deixeble y expassant del celeberrim en Cristino Martos, que mentrestant predicava alta moralitat, feya vendre per la seva dona 'ls alts empleyos d' Ultramar qu' ell tenia acaparats... ha esmicolat l' obra d' en Maura ab relació de processaments, ab tanta fermesa, ab ull prou certer, qu' ha fet trontollar la estabilitat d' aquet protector de pares, fins al punt de parlars' de crisis.

Prou s' ha conegut qu' en Canalejas sab de quin peu coixejan y fins ahont jau la llebra.

*
**

La cassera ha sigut grossa; la pessa qu' ha aixecat es estat bona.

Prou que 'l clapir dels gossos que la segueixen correnthi al darrera, senyala cosa major.

Per que, malgrat á son temps no li hagin mancat á n' en Canalejas llenguas mormoladoras, la llissó de dret constitucional qu' ha donat aquest diputat... es una llissó de primera.

En quan á fer d' advocat, aquet mano 'n sap la prima y 's pot ben dir, qu' ha adelantat mes que son mestre, que com ja hem dit, era un bon estornell.

*
**

A qualsevulga comerciant ó empleyat particular, qu' es comprobés la seva falsificació d' un document públich, prou aniria á presiri per uns quants anys.

Donchs *bueno*; ara s' ha vist clarament que s' ha alterat lo text del article 47 de la Constitució.

En la sessió del 27 de Mars de 1876, lo president en Cánovas del Castillo, llegí lo projecte de Constitució y l' apartat 2.^{on} del article 47 deya: «El Tribunal Supremo conocerá de las causas criminales contra los senadores y diputados en los casos y en la forma que «determina» la ley.

Lo 19 del Maig 's va aprovar l' article 47 2b la paraula «determina» ben marcada.

En l' apéndix primer al número 68 del *Diario de Sesiones* hi ha la Constitució copiad, com 's va aprová y diu «determina».

A l' apéndix nové, 's publica la lley fonamental un cop sancionada y la paraula «determina» es allí.

Lo mateix vs passar al Senat.

«Determina» diu 'l dictamen, l' article una volta aprobat y la lley un cop sancionada.

Y temps després, tan bon punt 'ls va convenir p' els seus fins, en lo mateix document firmat p' el Rey, que hi ha al arxiu del Congrés, pot notars' una e estafeta, al demunt d' un rascat, sens que l'esmena sía legalitzada á son peu.

Mes avant á las diferentes edicions dels manuals per un dels diputats, tan aviat posan «determina» com «determine» ab tot y ser lo sentit tant y tant diferent.

*
**

De tot lo qu' hem dit fins aquí, descobert ab la manya d' en Canalejas, encara qu' ho savia tothom que s' arrossega p' els passadisos del Congrés, ve á resultarn' que hi ha «alteració» (no volém dir cap més nom) en lo text constitucional, per que 's pot ben dir «irregular» y pe 'l qu' envarían á fer malvas á qualsevulga escrivent de notari que l' hagués «perpetrat» en document públich.

Dorchs ¿ho veuhen?

A Madrid... tampoch.

Qui roba un llonguet, mes que vagi mort de fam pels carrers, á la *garjola*, qui s' emporta tot lo forn á passejar ab cotxe per la Rambla ó be pel Prado, qu' es igual.

Com una sintesis arrodonida diu en Canalejas al parlament: lo president del actual Concell, vol imposar sa voluntat y son criteri 'n aquesta qüestió del processament dels diputats com en totes las altres.

*
**

Si aquet es estat el *do* sobre-agut del hereu d' en Sagasta, la nota cómica l' ha donada l' *August* de la funció, personificat en la *jacarandosa* persona del ministre de Gracia y Justicia.

Aquest senyor que fica tot sovint 'ls peus á la galleda tan bon punt obra la boca... no s' ha percatat de dir: qu' ha arribat á tal punt l' abús d' aixó de l' immunitat parlamentaria, que s' arriba ja llogar com els cotxes de plassa... per horas.

En Lerroux, en Mendez Pallarés, en Blasco Ibañez; tots, tots los homes se li tiran demunt, per afirmació tan etzaguellada.

L' esvalot qu' es mou dins del Congrés, es d' aquells que s' hi poden llogar cadiras... no hi val res, ni 'l president te autoritat per aguantar als diputats... sembla que el mon s' ensorri.

Y 'l ministre, cap-ficat y coll tort no sabent com ferho per sortir del pas, no trova sortida mes bona que declarar qu' ell volia dir... «que sabia la posibilidad de...»

*
**

Ja 'ls tenim.

¿Ho veuhen, quins fan 'ls rascats á la Constitució del Estat y fan de las *ds* que determinan... es indeterminadas?

Per tot te deixo.

CALIXTE PÍ Y XARAU.

CANTAR

Crudel espina es l' ausencia
que 's clava á n' el cor aymant.
¡Per xó avuy, maretta meva,
lluny de tu... suspiro tant!

ANTOLÍ B. RIBOT

¡ Mon adeu al Cel!

Lo judici oral... y finis coronat opus

(CONTINUACIÓ)

—Basta ja: l' hora ha arribat;
Despediuse;—No podré
perque l' aymo ..—Jo també
digué *Malena* ab esclat

—No hi ha més: Lo separarvos
es forsós.—¡Lo amor es bell!
—¡Jó só d' *Ella!*—¡Jó só d' ell!
—Donchs heu de desestimarvos;

¡Prou plós: A n' aquí á n' el *Cel*,
no convé eix amor violent:
sembla que aquí estigueu fent
Los amantes de Teruel.

Au, versayre, toca 'l dós:
—guial Sant Pere,—Si ets viu,
y fás bondat, l' altre istiu
torna á pujá, si ets gustós.
—¡Tens dinés?—Ni un céntim;—¡Vina!
y tractantme com á Poeta,
me va doná..... una pesseta
que crech qu' era. . filipina.

—¡Adeu *Malena!* L' anell
te 'l retorno!—¡guárdal—No:
Ja m' ha dat *Nostre Senyó*
per'.. fé un got de moscatell.

¡No os desdineréu per mi;
—Amor meu, jo te la fio,
¡guárdala!—Si; (al *Monte Pío*:
Prón la guardarán allí).
—L' accepto, si es que m' hi obligas.
—Ho vull: vull que la llueixis,
pero no te la puleixis.
—Aixó no cal que m' ho digas.
—¡Ay! ¡Ay! Quin parell de gansos!
—digué Sant Pere.—Cuitéu:
—Lo qu' es amor no sabéu!

Lo que no sé son... romansos
quant vaig saber que escribías
vaig dir: —vaja; un altre boig.—
—¡Miréu l' heu fet torná roig,—
—digué *Deu*:—qué escriús?—Poesías.

¡No menjarás gayres talls!
—Per *Deu*. Senyors, la *Malena*
va exclamar;—L' hi estéu dant pena
—Fará pochs rots!—Molts badalls.

Jo al sentí aixó, vaig dí: Aném--
Adeu amor meu! No ploris!
...Are aquest hivern no 't moris,
que l' altre istiu ja 'ns veurém.

Vindré carregat de flos
solzament per tú cullidas

(y carregat de mentidas,
y l' anell ja s' haurá fós.)

Vindré; no ho duptis: Ni un día
ton recort me deixarà:
y á n' aquí 't vull recordá
alló de la *Flor d' un dia*.

«Si d' un versayre sents contá la
(historia
«ja que en la terra hasta l' amor s'
(olvida
«me tindrás, tu, *Malena*, en la me-
moria?
—Igual que un nen quan mama hi
(te á la dída.

— Has respost divinament;
—Adeu!—*Senyor*, gracias tantas
vos donch, y á las vostras plantas
me postro sumis y atent.

Mercés que no mereixía
m' heu otorgat dins lo cel,
y ab ríchs fruits y ab vi com mel
m' heu obsequiat cada dia.

He menjat lo bo y milló
que 's guisa aquí, y aquí 's cull:
y m' heu omplert á curull
la copa y hasta 'l porró.

He gosat de vistas bellas
he vist el sol frech á frech
y á deu metros el llampech,
y á dos passos las estrellas.

He vist lo bosch més hermós,
y els jardins més hermosíssims
y els rius més clars y puríssims,
y las més prehuadas flos.

Y sobre tot l' alt honor
á cap mortal concedit
de parlá ab *Deu* infinit
tot llum, gloria y esplendor.

S' alsá *Deu*, dihent:—Versayre,
vésten—pron t' hi escoltat;
Parlas bel! M' has agradat;
pero 't trovo un xich xerrayre.

Las plantas vos vull besá!
Las hi besí, per memoria,
y'envolt ab núvol de gloria
va fugí, y 'ns deixá está.

A mitj cami lo esplendor.
reflectía, y deixá aná
un paquet que deya clá:
—tot aixó son unsas d' or.

¡Son pe 'l poeta: ¡Mes quina
almoyna li dava jo:

(Parlava *Nostre Senyó*
per la *pela filipina*.)

Sant Pere, buscá las claus;
y jo busquí... foll de amor,
de la *Malena* lo cor;
lo troví... y férem las paus.

Torná 'l vell, y 'l cel de rosa
se vestí:—mentres obría,
l' últim *bes* fort se sentía,
y desparesqué la *hermosa*.

Y traspasant lo dintell
de aquell *Parahís*, torní
á girarme, y dols ohí
«¡No m' olvidis may! Y el vell,
(gloriós Sant Pere,) ab un salt
á qui abaix 'm transportá,
y prop lo *Parque* 'm deixá,
dihentme enter y formal:

—Adeu!—Sigas bon minyó:
vésten corrents á dormí,
que no 't robessin aquí
quan t' ha dat *Nostre Senyó*.

Encaixemla,—vaig dí—juro
que te la dono de cor;
Y en prova que 't duch amor
té... enceném aqueix puro.

L' encenguérem.—Si en torná
fent fum ell, y jo fent fum
ell al País de la *llum*,
y jo al carré d' en *Xuclá*.

Y are, caríssims lectors,
vos prech, y espero ho fareu;
que al menys no criticareu
tanta *palla* y tants amors

Ni tinch la *musa* xamosa,
ni fresca la inspiració,
y aixís es que 'l que escrich jo
val á fé ben poca cosa.

¡Sols compláureus mon anhel
era!. Si no ho he lograt,
al menos hauréu passat
vuyt setmanas dintre 'l *Cel*.

MARCELINO SANTIGOSA

Amor interessat

—¿Que no t' agrado Elvira?

—Prou que m' agradarias si 'm comprassis uns botóns de brillants.

—¡Te 'ls compraré! ¡Pobreta! 's veu qu'encare no sab que al carrer de Fernando están marcats á tres duros).

153

Càrrega pesada

OPOSICIONS

Pe'l desitj ell prou voldria
desfer qualsevol complot;
pero es fàcil que no tingui
forsas per alsà el garrot.

Quid pro quo

NOYA, aixó no pot durar. Ja estich més que retipa de pagar tantas visitas. Y després de tot ¿per qué? per sentir-nos dir cada dia lo mateix, lo seu marit segueix mal, mes per aixó no havém de desconfiar, la ciencia encare te molt camp per correr, y si la naturalesa d'ell nos ajuda, molt será que no 'n sortim.

—Qui sap... de vegadas.

—Fuig, dona, ¿qu' en vols esperar d' un malalt qu' are mateix sembla un pal de mosquitera?

—¡Vosté es molt exajerada!

—Lo que dich es l' Evangeli. Lo teu pare se vá deixar decaure massa. Ja saps que sempre li deya: mira que darrera de las purgas no 't quedarà cara per senyarte. ¿Veus si tenia rahó? Are toca 'ls resultats d' enquietarse tant lo cos.

—¿Qué vol ferhi?

—¿Qué vuy ferhi? Sapiguer la veritat del seu estat, per lo tant, arreglat qu' anirém á consultarho ab la senyora Pepa, á veure lo que 'ns hi diu.

—¿Aquella qu' es sonámbula?

—Si senyora; aquella que ho endevina tot. Aixís ne sortirém d' una vegada!.

—Peró...

—Ni peros, ni peras. Ella 'ns dirá la veritat. Ja sabs lo del teu tío Sisó, que Deu l' hagi perdonat, que li va cantar las quaranta al devant de la tía Ramona. ¿Y de la meva cunyada, la Miquela, que li va endevinar qu' estava d' aquella manera?

—¡Vaya una gracia!

—¿Qué saps tu, si tot just entras al mon! ¿Y lo de la senyora Rafela, que li va dir que tenia un ull que no hi veyia? Ves si ella se 'n havia adonat may que tingués aquella tara, y aixó que tenia setanta anys.

—¿Qué vol que li diga! Per mí tot aixó son romansos.

—Calla, beneyta, calla, perque lograrás ferme eixir de test.

—No, dona, no. Aixó ray ¿no vol anarhi? Donchs hi anirém.

—Y tot seguit. Lo qu' es avuy no torno á casa sense sapiguer lo parer d' aquella dona.

—Me sembla que si, qu' es aquesta escala.

—Vosté dirá. Jo no hi he estat may.

—No t' apuris, ja ho preguntarem.

—¡Encare 'ns pendrán per ximpler!

—¡Quin génit! Ja no tendrias d' eser filla del teu pare.

—Pero mamá...

—Passa: de tot vos donéu vergonya.

—Bè, ¿ja sap del cert qu' es aquí?

—Si. Ja ho coneix ab lo carboner qu' hi ha al devant.

—¡Quina escala! No se sap ahont posar los peus. ¿Qué viu molt enlayre aquesta senyora?

—Quan sigas al últim replá, aiúrat.

—Donchs prenemho ab calma. ¡Quina pudó de peix! ¿No la sent?

—¿Que potser no n' han de menjar?

—S, pero no te que pudir.

—Tens lo nas molt delicat.

—Y vosté si no la sent, ja pot dir que 'l te forrat.

—Ja veurás, no m' amohinis.

—Be, y are que li passa.

—Com aquets grahons son tan alts se m' ha desfet la lliga cama.

—Are si que m' ha fet riurer. ¿Y per aixó s' amohina?

—Qu' en tens poch de salderi, filla.

—Vol que li cordi?

—Pots anar á cordar, si he perdut miija sive lla ¡A veure si m' encostiparè duhent la miija al garró.

—Me sembla que ja hi som.

—¿Que no hi ha un rótul que diu *pintor*?

—¿També pinta aquesta dona? Prou deu pintar cigonyas.

—Truca y deixat d' historias.

—¿A qui demanar?

—Fassi 'l favor de dirnos si viu aquí una senyora que li diuhen la senyora Pepa.

—Ja poden passar. Vostés vindrán tal vegada per veure la meva filla.

—¿La qu' *endevina* es filla de vosté? Dispensi que no sabíam...

—Es molt fácil. Se tindrán qu' aguardà un poch perque are la pobra 's trova molt cansada. Acaban de sortir dugas senyoras y té que descansá un xich.

—No 'ns ve d' un quart ni de miija hora. Quan se trobi en disposició ja farà 'l favor d' avisarnos.

—¿Vostés venen per consultarli sobre algún malalt?

—Si, senyora; per lo marit d' una servidora que fa tres mesos qu' es al lit.

—Si qu' el pobre s' haurá fet bons tips de dormir.

—No ho cregui. Aquell ull no se li ha tancat ni de nit ni de día. Li dich aixó perque 'l pobre es borni de naixement.

—¿Quina desgracia! ¿y el metje no 'is dona cap esperans?

—Es alló... ¿sap? Una de freda y una de calenta. Avuy l' ha trovat més malament. ¿No es vritat, noya?

—Ja ho crech, si fins nos ha esparverat.

—Si, lo que 's avuy nos ha donat una beguda que nos enrecordarem molt temps. Justament per dinar havem menjat *galets* qu' encare 'ls tinch tots á la boca del ventrell.

—Mala pasta per diadas així.

—¿Qué diu? Miri, fa dos horas qu' hem dinat y encare no 'm volen estar quiets.

—Si vol pendre alguna cosa?..

—Se li estima. Al arrivá á casa ja 'm beuré una *graciosa*.

—¡Ah! Ascoltin, ¿ja portan algún objecte que hagi tocat al malalt, perque la noya 'l pugui olorar?..

—Si, senyora. Dóam aixó, noya. ¿Miris, veu? En aquet farsell hi ha uns estrenya caps que feya cinch setmanas que 'ls portava el malalt, y embolicat en aquet paper hi trovará un tros de tela de moltó que li varen treure antes d' ahir. ¿Qué li sembla, n' hi haurá prou?

—Ja ho crech! molt serà que ab tot aixó no trobi 'l rastre. Ab lo seu permís vaig á veurer com está.

—Ja 'ns avisará?

—Perdin cuydado, ja 'ls avisaré.

*
**

—¿No veuhén? Ja poden preguntar.

—¿Vol dir que ja está dormida?

—Com un tronch; no tingan por qu' es despertí.

—Sembla art de bruixería... ¿eh noya!

—No me 'n parli.

—Diguin ahont la volen *enviar*.

—D' aquesta manera en lloch. ¿Se creu que no tenim conciencia?

—Si no s' ha de mourer. Desd' aquí pot veure tot lo que passá. Ja veurán, farém una provatura... Fic-sat be, tens d' anar a casa d' aquestas senyoras...

—¡No! ¡Diguili que no! ¡De cap manera!!! Com s' espantaría 'l meu marit! No sería mala la nit que 'ns donaría.

—Pero si ell no veurá res. Creguim, deixim fer. Posa atenció. Ves á casa d' aquestas senyoras.

—Diguili qu' hi ha principal.

—¡Calli!

—¡Quin miquel!

—Ja hi... soch.

—¡Ay Reyna Santíssima! ¿Ja hi ha trovat?

—Entra á dins.

—Cuydado que no topi ab lo paraygüero. Com que 'l recibidor es un xiquet fosch...

—Ja hi... soch.

—Entra mes endins.

—Ja hi... soch.

—¿Qué veus?

—Un malalt.

—¿Es jove ó vell?

—De mitja edat.

—Fa temps qu' está malalt?

—Urs tres mesos.

—¿Qué descansa?

—No pot dormir.

—Sembla mentida! ¡Tot ho endevina!

—Fassin lo favor de donarme allò que portan.

—Si es servida.

—Olorá... ¿Saps lo qu' es?

—Uns estrenya caps.

—¿Y aixó altre?

—Un tros de bé.

—Ficsathi molt.

—No la cansi més, per lo cas lo mateix te que siga bé ó moltó.

—Que 't sembla ¿cóm anirá? ¿Tens esperansas? Las senyoras t' ho preguntan.

—Per mí me sembla qu' anirá bé.

—No volém sapiguer més. Desperta. Ja quedém més que contentas. ¿Quant se li ha de dar?

—Deu rals.

—Aqui té un duro. Cregui que no será l' última vegada que vinguém á visitarla.

—Gracias. Sempre que tinguin gust ja ho saben. Me dispensarán, que sembla qu' han trucat.

—Aixó es bonich, ¿eh noya? A lo menos una ne surt satisfeta.

—Si fos vritat.

—¿Que no has vist com tot ho endevinava? ¡En care me farás cremar!

—Dispensin, qu' es diuhén Fullarachs vostès?

—Si, senyora; per servirla.

—Hi ha una minyona que pregunta per vostès.

—¿Y are? ¿Com es qu' ha vingut?

—Es que 'l senyó ja fa mitja hora qu' es difunt.

—¡¡Que díus are!! ¡¡Ay Reyna Santíssima!!... ¡Aguantim!

—Vamos, senyora...

—¡Y tant contentas qu' estavam!

—Conformitat, y pensí qu' hi ha un día per cada hu.

—¿Y tot alló que 'ns ha dit la seva filla?

—Me sembla que tot ho ha endevinat.

—No pas lo últim, que 'ns ha dit que per ella aniría bé.

—Vegi si n' hi ha anat. Els he demanat deu rals y vostè m' ha dat un duro... Diguí are vostè...

—Está clar. ¿No ho comprén mamá?

—¡Y qué bledas! ¡Fins això ens ha endevinat!!

SANTIAGO BÖY

Allá y Aquí

La clericala farsant
té per costum molt antiga:
ab l' elefant ser formiga
y ab la formiga, elefant.

ALLÁ

A la casa del vehí
tement quedarse á las foscas
avuy se ventan las moscas
d' un modo qu' es fá aplaudí.

Allá drets á son objecte
fán dissapte general,
¡ni per histórich senyal
deixarán un sol insecte!

A la negra pestilencia
qu' era mestressa de Fransa,
senti ó no senti recansa,
cridi ó no cridi asistencia,
en Combes la vá trayent
á pesar de la protesta
d' uns quants tipos que ab la peste
hi anavan divinament.

Veyent que al agitá 'l mar
de las passións ells s' ofegan,
fan com els cuchs, que 's doblegan
al sentirse trepitjar.

AQUI

Espanya ¡pobre nació!
convertida en claveguera
aquest detritus ja espera
pera tractarlo milló.

El Combes (!) que aqui tenim
es un neo disfressat,
per 'xó 'l que á Fransa han llensat
aqui á Espanya ho recullim.

Y els que pe 'l cap se vesteixen,
que res tenen de mussols,
burlantse dels espanyols
dintre casa permaneixen.

Y aquí, que solém callar
quan ells de la corda tiran,
fán com las serps, que s' estiran
al sentirse trepitjar.

BALDOMERO BONET

—Allà baix veig a la dona que s'acosta ab la corona; mes no 'n passis cap quimera porque soch téu, calavera.

—Si veig passar al meu gendre, li tiro el fémur entre cap y coll.

—Me sembla que hi vist passá un conegut: li demanaré un cigarro.

Contra un mort la fals empunya y ho fa en nom de Catalunya... ¡molt crudel es nostra sort sent com es un altre mort!

Aquesta figura estranya es el mort mes mort: Espanya.

LA VUYTADA

L' anada municipal á la immortal Saragossa pera concorre á n' els Jochs —lo que 's diu—ab tota pompa—(pagant la Pubilla ¡es clar! com sempre) ha mogut gran bronca entre tots 'ls ciutadans de la pobra Barcelona, creyent que á la Casa Gran no estavan per 'questas cosas, endeutada com está per' fer massa *bonas obras* que la obligan fá molts anys á fer empréstits, á voltas, y á creá arbitris y tributs per' poguer viure 'ls de l' olla.

Si l' alcalde que tenim es un arcalde de forsas .

de forsas ganas, vull dir de brillar, ja que li topa, al cap-devall y á la fi sols fa que seguir la norma de tots sos antecessors que desd' épocas remotas s' han cuydat de lluhi 'l pel .. y pendre 'l á Barcelona.

Una capital del *hú* com es la capital nostra deu tenir batlles de cost, que no 's guardin may cap poma per la sed, puig fora aixó demostrar á dins y á fora qu' es una pobre ciutat, la ciutat de Barcelona, sent aixis que á n' aquí 'ls naps (pagant tots) es lo que sobra.

Sino que molts no sabém lo que son aquestas cosas y per vici 'ns exclamém de l' anada á Saragossa de nostres grans regidors ab esplendides preciosa, quan per havernos posat la *rússia* ab sas maniobras á dintre d' aquell torin en tant bon lloch de la Historia, fins pe 'ls mateixos caballs dels municipals —no es broma!— ens hauriam d' haver tret, quan váren tornar, la gorra.

A aquell que nó ho eregni aixis, que no hi visqui á Barcelona.

PEPET DEL CARRIL

TEATROS

ROMEA

Dos semi-estrenos, hi ha hagut en la setmana pasada.

Dihém, semi-estrenos, porque l' un *¡Ay que vé la dona!* es arreglo del castellá fet ab molta trassa per lo Sr. Pous, y que agrada moltíssim tant per la vis-cómica de la obreta, com també per la irreprotxable execusió que hi donaren las Sras. Clemente, Baró y Sr. Goula.

L' altre obra es *Via Crucis* que ha sigut refosa per son autor Sr. Iglesias y en lo arreglo hi ha suprimit lo quart acte, que com en son temps diguerem, lo creyam innecessari.

No ha guanyat gran cosa la obra en son arreglo ja que ab tot y que lo final es del tot cambiat, la solució que s' hi ha donat no convensé al públich, quedant encare més incompreensible qu' avants.

Via Crucis, en sos dos primers actes fa esperar altre obra de lo que al fi resulta y es verdaderament sensible.

Lo desempenyo ha sortit molt ajustat y en lo personatge del *Titellayre*, lo Sr. Rojas deixá ben sentat son pabelló de primer actor.

Com siga que are estarém en plé *Tenorio*, que aquest any tindrà l' atractiu de la competencia entre los novells primers actors de la casa Srs. Rojas y Codina, sembla que 'ls estrenos que hi havia en porta, sufriran un petit aplassament.

CATALUNYA (ELDORADO)

Tóquila Sr. Gumá.

Per fi n' ha ensopegat una: *El pobre Valbuena* es de las que quedan y que 'l públich no 's cansa de aplaudir, ni sentir, fins y á tant que 'n queda algun de sos cantábils pegat á la orella y sos xistes se li escapan de la boca.

Sense ser d' argument del tot original, lo públich no para ni un moment de riurer y celebra las peripecias del Sr. *Valbuena* y de su *amigo*.

Que lo llenguatge de la obra es pulcre, ab dir solament que es fill del Arniches, n' hi ha prou.

Y en quant á la música, creyém que prompte la sentirem en tots los pianos de *maneta*.

Hi ha un número que per la valentia ab que está compost com per la fogositat ab que 'l canta la senyoreta Ramón, mereix totas las nits l' aplauso més extraordinari que havém vist en el *género chico* ja que 's fá repetir dugas vegadas.

La companyia ha posat en *El pobre Valbuena*, tot son *amore* y n' ha sortit brillantíssima. No s' hi trovará cap *pero*.

La Empresa per sa part l' ha presentada ab tanta propietat que duptém que en lo teatro Apolo de Madrid, hi hagi hagut tant desprendiment.

Ab fonament creyém que hi ha *Valbuena* per tota la temporada y que aquest senyor ab tot y ser *pobre*, farà rica á la Empresa y á sos afortunats autors senyors Arniches y Alvarez de la lletra, y Torregrosa y Valverde de la música.

NOVETATS

Escamat lo públich ab els descarrilaments de *El viaje á Suiza* y trovant que fugia, sens duptes per por d' una desgracia, no han tingut altre remey que tornar á eridar tropa, y vinga repartir *Els Allotjats*, qu' encara fan riurer als de veu grossa y xuclar als de veu prima, mentrestant qu' entre uns y altres omplen 'l teatro.

Diumenje ab la mateixa obra donará fi la actual Empresa y dilluns comensará la del Sr. Estrada ab sa companyia melo-dramática á qual frente hi figuran las Sras. Echevarría y Santoncha y los Srs. Bonaplata, Buxens, Parera y Dominguez

Pera debut preparan los dos *Tenorios*, es á dir ¡14 actes!. No 's diu si ademés s' obsequiará ab panellets als concurrents.

Tot podria ser, donada la esplendides del empresari.

UN CÓMICH RETIRAT.

Llegidors de novel·las

—Un aficionat al sang y fetxe.

—Un *amateur* dels idilis.

—Un entussiasta de'n Paul de Koch

—Al final d' un capítol de «La Prostituta»

—Y al final d' un altre, escrit per la marquesa X.

Tenim lo gust de participar als nostres llegidors y als nostres col·laboradors, que 'l número corresponent á la setmana entrant, lo dedicarem per complert als difunts.

Per lo tant, poden los llegidors prepararse pera comprar l' esmentat número y 'ls col·laboradors poden esmolar la ploma pera enviarnos treballs tant serios com festius, dedicats á la diada, 'ls quals rebrém y acceptarem, si s' ho mereixen, per tot lo dilluns pròxim.

Els catalanistas després de forsa temps de fer el rebeco per casa, han volgut anar á mouer soroll á la casa vehina.

Els aragonesos, poden ben alabarse desd' ara, d' haver presenciat una de las més fermas raresas d' aquets *noys grans* mal criats que tenim á Barcelona... sempre á punt de picar de peus, quan no s' els escoltan, com si fossin gent gran.

Per tant com ho vulgan ara tapar, la saragata es estat de lo més gros, y ab prou feynas l' amagan els arcaldes del rey.

Si no, qu' ho digui en Lluch, que ja ha arriuat.

Aquesta brometa, costa á la Ciutat *quinze mil pessetonas* per ara su-ara qu' encara s' hi pot afegir *algo* més... ¡Deu nos en quart!

Els plats enlayre y els crits... no son rahons.

Qui va fer més son paper á las festas de Saragossa, van ser 'ls guardias municipals de caballeria.

Els baturros van trovar que feyan molta tropa.

¡Pero ey! Tropa de generals.

Lo plomall, no es lo que 'ls va entussiasmar més, als del poble del arcalde d' allá... lo que més 'ls va agradar, es que fossin muts com els ánechs.

Ara en quant als regidors catalanistas, diu que deyan remenant lo cop d' así, d' allá... ¡massa amohino... mouhen massa amohino!

No 'ns tornarán á enganyar un altre cop.

L' inauguració de l' estátua del rey D. Jaume ja se la farán tots sols... y ni menos ens hi voldrán.

¡Si no parla l' estátua!

¡Si també es catalanista... no 'ns escaparem pas del discurs!

Els darrers telegramas qu' han sortit publicats á la premsa diaria, assenyalan una ferma agitació dins la política europea.

Fent tentinas, s' aguanta l' equilibri ja fa temps, com un soldat borratxo.

Las desfetas qu' han aplanat l' urch del imperi rús, vers lo Mikat Japonés, han repercutit á la vella Europa. L' os blanch del Nort, que va pareixent una ovella disfressada, volent mostrarse valent, ha trapitjat una esquadra de pescadors á Hull, destrossantla al ferli nosa al seu pas.

Las esquadras imperials, ensopegan ab una esclofolla de nou.

Aixó ha posat estarrufats els bigotis de l' Inglaterra, que creyent ben segur poch fermas las notas diplomáticas y no acontentantsen de posar un pegat al mitj d' un banch, ha movilitat ab tota rapiditat l' esquadra de Gibraltar, per privar lo pas del estret á l' esquadra del Báltich, que correns cuyteu se 'n va á l' Orient.

Las novas son pocas y enfoscadas encara, mes lo conflicte 'ns cau al desobre ben depressa... ¿S' aguantará?.. ¿Anirán 'ls trastos enlaire?

L' arcalde de Barcelona, diu qu' ha prés l' acort aprobat per ell mateix... en unanimitat rigurosa, ¡no ho fasin correr qu' es un secret que 'ls confiém!.. de que d' ara en avant, la indumentaria dels regidors catalanistas vindrá reforsada ab un bossal.

Las insignias, donchs, serán després de la banda carmesina, un bossal molt ben treballat de filferro, ab l' escut de las quatre barras somontat d' una rata pinyada.

Per aixó, el nombre de las *barras* no está encara ben de terminat.

Lo general March, comandant de las forsas militars de l' Aragó, creu qu' han de ser cinch las *barras* perque després de las quatre de Catalunya que va ratllar en Jofre lo Pelut, hi te d' haver la *barra* mes grossa del mon, qu' es la característica de aquets polítichs novells anomenats catalanistas.

¡Pobre de la nostra terra en sas mans barroeras!

Diu *Le Figaro*, que ja han arriuat de París els dos automòvils que hi tenia comprats lo Rey d' Espanya.

L' un es de vuyt caballs de forsa, y ve destinat á correr p' els carrers de Madrit y sos voltants; l' altre es de vintiquatre y es per fer llargas excursions.

Voldriam que 'l primer aixafés... qualsevulga dels polítichs governants; l' altre .. 'ns agradaria que servis per fer una excursió llarga... llarga .. tan llarga, com més mellor.

Y fins dariam 'ls quartos per ben gastats.

Ens regositjaríam de la compra.

Y condecorariam al fabricant de tan bellas eynas. . que ja no tindria de ser francès.

¡Tot lo bo, vé d' allá!

Un amich nostre, que te 'l vici d' embrutar quartillas y que no es pas andalús, encara que per lo embustero y ditxaraxero ho sembla, 'ns comunica ab totas las reservas propias del cas, la noticia sensacional de la setmana.

Per tant no 'ns ha volgut precisar forsosament 'l lloch, en previssió de las desgracias qu' hi pogués haver, nosaltres, bon xich tafaners y encara mes indiscrets, ab las reservas pertinents al cas... y encarregant no enterin per res als policias que flayren com gossos perdiguers quan senten rastre, podém dir als benvolguts llegidors, perque s' en valguin qu' en un teatro del *Paralelo* dels qu' encara s' aguantan tiessos malgrat las ordres seriosas del arcalde, celebrarán la festa del Tot Sans y consegüent diada dels morts, posant en escena *Don Juan Tenorio*.

Lo gros del cas, y lo que 'ns porta conmoguts als *calaveras* que retirém tart, es qu' ha de fer lo paper de *Donya Inés d' Ulloa* la reyna de la dansa ventresca, na «Bella Belén» que ballará un *tango* nou dalt de son pedestal.

Ben cert que no hi faltarem tots 'ls que creguts de que celebrém lo sant lo en s' endamá de las *castanyas*, lo fem lo darrer dia de l' any.

Mes que ho hajin fet ab poch soroll y com d' amagatotis, 'ns hém pogut enterar de lo «bunyols» qu' han sortit las darreras maniobras militars.

Aixó de fer patir a's pobres soldats ab marxas forsadas, mancats dels elements de transport y del demés necessari en tota movilizació militar ordenada, segurament que no deu tacar l' honor de las classes directoras de la milicia.

Si 'l taqués, tant delicat que 'l tenen, tindrian mes bons cuydados y fóran mes amatents al servey.

¡Pobrets de nosaltres que tant sols 's moros del Riff ens vo guessin conquistar! Se ns empassarian com bolados.

Solzament las classes de tropa y ls reservistas han cumpert ab tota la puntualitat, com ho fan sempre ls fills del poble.

Pera 'l transport de la impedimenta, s' han tingut de llogar carros particulars, mulas de bast, mossos de peu y tota mena de bestia de càrrega.

S' han hagut de barrejar els escassos elements dels diferents cossos armats; llogar á centas las mulas cobrant sos amos lo jornal de 16 pessetas diarias; lo que representa un gasto d' un grapat de mils duros, per obtenir un servey impossible y qu' ha reventat á las tropas.

No s' han pogut utilizar per sa movilizació las vias de ferrocarril, per no tenir material ni res á punt al ser l' hora, haventse tingut de fer á peu, llargas jornadas, qu' han rendit de cansament ls soldats ans de ser al seu puesto.

Perque de obtenir la movilizació de las reservas, sols p' el decret de *La Gaceta* y al cap de cinch dias, com está manat, á necessitar un mes de escriurer 'ls quefes per tot arreu als arcaldes dels pobles qu' els ajudessin y fins encarregant la conducció de plechs á la guardia civil; no hi ha pas poca diferencia!

¡Quins comptes més errats! És clar que vam perdre Cuba y Filipinas!

d' ulls de cel, rostre d' estrella
y formas esculpturals,
en los besos carinyosos
d' uns llabis gentils de fada,
en lo somris d' una amada
ó en uns sospirs virginals.
Moits altres, aixó son marías,
creencias ó be desvaris,
en llochs herms y solitaris
la buscan ab boig anhel,
prop de las fossas ignotas
d' un silenciós necroteri,
hont tot es sombra y misteri,
tristeses, dupte y recel...
Altres també la buscan
en el cel, sondant planetas,
nevulosas y cometas,
astres y constelacions,
filosofant los misteris
d' un més enllá que s' ignora...
(esperansa halagadora
que 'ns ompla 'l cor d' ilusions.)
Altres en el mar inmens
veyent las naus poderosas
com sorenas y mimosas
balancejan dolsament,
mentres las onas murmuran
encisadoras endeixas,
somnia de ventura ó queixas
d' un apartat continent.
Finalment, per tot se busca,
en la plana y en la serra,
en la calma y en la guerra,
en la vida y en la mort,
en el mar y en la estelada,
y hasta alguns que son plagiaris
en els fulls dels calendaris
la troban, ¡ja 's tindre sort!

EMILI REIMBAU PLANAS.

L' INSPIRACIÓ

Es font de llum y de vida
qual forsa grandiosa inmensa
impulsa la humana pensa
á las regions del sabé.

Es sol d' amor y ventura
que las ideas enjoya;
es una preuhada joia
que busquem tots ab dalé.

Uns la buscan en el camp
en mitj de flors y ponzellas
entre perfums de rosellas
y alonadas de canyars,
contemplant las dolsas galas
qu' engarlandan la natura,
ohint l' oreig com murmura
sos misteriosos cantars.

Altres que no son tan simples
la buscan en el bullici,
entre las runas del vici
ó lo cráter dels volcanes,
ó bé en los camps de batalla
ohint los ays dels que moren
y els crits dels corps que devoran
los inerts membres humans.
Altres, son los més, la buscan
en la imatge d' una bella,

TALONARIS

PERA APUNTACIONS DEL

Sorteig de Nadal

Magníficament litografials á dugas tintas

Los de 100 fullas á 80 céntims

“ “ 50 “ á 50 “

Vendas al per major y menor

LITOGRAFIA BARCELONESA

SANT RAMÓN, 6. - BARCELONA

Lo retorn del marit

—¿Que 't deus haver aburit tant temps sola?
—Sabs lo que hi fet per no aburirme tant?
M'hi dedicat á la equitació. ¿Veu? aquet es lo
meu sombrero d' amassona.